

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

20 15 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Логопедія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація» _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2015 – 2016 навчальний рік

Робоча програма «Логопедія» для студентів
за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)».

Розробники: З.С.Пригода, доцент кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від “02” вересня 2015 року № 2

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
_____ (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини _____ Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма IV. Навчально-методична карта дисципліни «Логопедія»

V. Плани семінарських занять

VI. Завдання для самостійної роботи

VII. Система поточного та підсумкового контролю

VIII. Методи навчання

IX. Методичне забезпечення курсу

X. Рекомендована література

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Логопедія» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини на основі освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану для напряму підготовки 6.010105 - Корекційна освіта (логопедія).

Курс належить до варіативної частини циклу професійної та практичної підготовки фахівців за спеціальністю «Корекційна освіта (логопедія). Дисципліна вивчається у сьомому семестрі. Змістовні модулі дисципліни забезпечують якісну підготовку на рівні першого (бакалаврського) рівня за рахунок узагальнення знань та вмінь, що були набуті здобувачами вищої освіти протягом навчання інших предметів.

Метою навчальної дисципліни «Логопедія» є формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня теоретико-методологічних знань про такі види порушень мовлення, як заїкання та порушення темпу мовлення; про причини, що їх викликають, шляхи їх подолання та попередження; оволодіння практичними навичками роботи з дітьми на основі засвоєних прийомів виявлення, корекції та профілактики мовленнєвих розладів.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Логопедія» є:

– надати студентам теоретичні знання щодо загальної характеристики заїкання порушення темпу мовлення в історичному аспекті, етіології, механізмів, симптоматики, класифікації, динаміки протікання даних порушень мовлення за умов спонтанного та цілеспрямованого навчання та виховання;

– сформувати у студентів уміння правильно діагностувати заїкання та порушення темпу мовлення визначати ефективні шляхи корекційного впливу у різних категорій дітей із ТВМ;

– ознайомити здобувачів вищої освіти з питаннями організації логопедичної допомоги та профілактики заїкання і порушення темпу мовлення .

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі першого (бакалаврського) рівня повинні:

знати : види мовленнєвих порушень (заїкання, порушення темпу мовлення), їх причини, механізми, структуру, симптоматику; методики корекційної роботи з подолання заїкання, темп мовлення; зміст та організацію логопедичної допомоги дитячому та дорослому населенню в Україні з означеними вище мовленнєвими розладами;

вміти:

– проводити кваліфіковане психолого-педагогічне обстеження з метою визначення протікання психічного розвитку, відповідності його віковим нормам, а також структури дефекту при певній мовленнєвій ваді (заїкання, темп мовлення);

- володіти методами диференційованої діагностики для визначення виду порушень;
- здійснювати корекційний вплив, володіти методами навчання та виховання дітей з різною мовленнєвою патологією (заїкання, темп мовлення);
- впроваджувати в практику різні профілактичні засоби з метою попередження виникнення мовленнєвих вад або вторинних відхилень у психічному розвитку дитини;
- здійснювати консультування дітей та дорослих з відхиленнями у мовленнєвому розвитку, їхніх батьків та педагогів з проблеми навчання, розвитку, життєвого та професійного самовизначення;
- володіти прийомами навчання дітей із зазначеними вище вадами мовлення навчальних предметів в загальноосвітніх та спеціальних корекційних закладах.

На практичних заняттях здобувачі першого (бакалаврського) рівня уточнюють, поглиблюють, систематизують, узагальнюють та закріплюють отримані в процесі лекційної та самостійної роботи знання й уміння.

Поряд з аудиторними заняттями планується виконання здобувачами вищої освіти самостійної роботи під керівництвом викладача.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 144 год., з них 28 год. – лекції, 28 год. – практичні заняття, самостійна робота – 80 год., модульний контроль - 8 год.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Логопедія» завершується заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Логопедія»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0101 " Педагогічна освіта "	варіативна
Модулів – 4	Спеціальність: 8.01010501 «Корекційна освіта (логопедія)»	Рік підготовки
Змістових модулів – 4		4-й
Загальна кількість годин – 144		Семестр
Тижневих годин для		7-й
денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи студента - 2	Освітньо-професійний рівень: <u>перший (бакалаврський)</u>	Лекції
		28 год.
		Практичні, семінарські
		28 год.
		Модульний контроль
		8 год.
		Самостійна робота
80 год.		
Вид контролю:		
		<u>залік</u>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Модульний контроль	Самостійна робота	Підготовка до іспиту
Змістовий модуль I <i>Заїкання як стійкий мовленнєвий розлад</i>								
1.	З історії вивчення проблеми заїкання.	8	4	2	2		4	
2.	Поняття, причини виникнення та симптоматика заїкання.	10	4	2	2		6	
3.	Класифікація заїкання.	10	4	2	2		6	
		2				2		
Разом		30	12	6	6	2	16	
Змістовий модуль II <i>Загальні напрямки психолого-педагогічної реабілітації заїкуватих</i>								
4.	Обстеження осіб із заїканням.	10	4	2	2		6	
5.	Лікувально-педагогічний комплекс подолання заїкання у дошкільників.	10	4	2	2		6	
6.	Сучасні методики та технології подолання заїкання в учнів, підлітків та дорослих.	12	4	2	2		8	
7.	Профілактика заїкання.	12	4	2	2		8	
		2				2		
Разом		46	16	8	8	2	28	
Змістовий модуль III <i>Порушення темпу як стійкий мовленнєвий розлад</i>								
8.	З історії вивчення проблеми з порушення темпу мовлення.	8	4	2	2		4	
9.	Поняття, причини виникнення та симптоматика порушення темпу мовлення.	10	4	2	2		6	
10.	Класифікація порушення темпу мовлення.	8	4	2	2		4	
		2				2		
Разом		28	12	6	6	2	14	
Змістовий модуль IV <i>Загальні напрямки психолого-педагогічної реабілітації осіб з порушенням темпу мовлення</i>								
11.	Обстеження осіб із порушеннями темпу мовлення.	14	4	2	2		10	
12.	Лікувально-педагогічний комплекс роботи спрямований на подолання (тахилалій, брадилалій) у дошкільному віці.	14	8	4	4		6	
13.	Сучасні методики та технології подолання порушень темпу мовлення в учнів, підлітків та дорослих.	10	4	2	2		6	
		2				2		
Разом		40	16	8	8	2	22	
Разом за навчальним планом		144	44	28	28	8	80	

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗАЇКАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ЗАЇКАННЯ ЯК СТІЙКИЙ МОВЛЕННЄВИЙ РОЗЛАД

Тема 1. З історії вивчення проблеми заїкання (2 год.) .

Проблема лікування, корекції мовлення в разі заїкання: історичний шлях вивчення проблеми та її актуальність. Сучасні підходи до розуміння механізму виникнення заїкання.

Основні поняття теми: заїкання, структура дефекту, корекція, компенсація, реабілітація, абілітація, спеціальна освіта, спеціальний навчальний заклад.

Рекомендована література: 1, 2,4

Тема 2. Поняття, причини виникнення та симптоматика заїкання (2 год.).

Сучасне визначення заїкання. Поняття факторів схильності (ті, що сприяють появі мовленнєвого розладу) та факторів виникнення (ті, що призводять та безпосередньо викликають зазначене порушення). Клініко-фізіологічна характеристика заїкання. Фізіологія заїкання. Симптоматика заїкання.

Основні поняття теми: заїкання, структура дефекту, корекція, компенсація, реабілітація, абілітація, спеціальна освіта, спеціальний навчальний заклад.

Рекомендована література: 1, 2, 3

Тема 3. Класифікація заїкання (2 год.).

Мовленнєві судоми (за типологією, за місцем локалізації, за силою та ступенем виразності). Феномен фіксованості на ваді: нульовий ступінь, помірний ступінь, виражений ступінь. Класифікація заїкання (характеристика неврозоподібної форми заїкання та невротичної форми заїкання). Психологічні особливості особистості заїкуватих.

Основні поняття теми: заїкання, структура дефекту, корекція, компенсація, реабілітація, неврозоподібна, невротична форма, нульовий ступінь, помірний ступінь, виражений ступінь.

Рекомендована література: 1, 2, 5

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ

ЗАГАЛЬНІ НАПРЯМКИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЗАЇКУВАТИХ

Тема 1. Обстеження осіб із заїканням. (2 год.) .

Клінічне та психолого-педагогічне обстеження заїкуватих. Складання картки обстеження. Визначення характеру, тяжкості та форми заїкання з метою розробки індивідуальної програми логопедичних занять.

Основні поняття теми: заїкання, структура дефекту, корекція, компенсація, реабілітація, абілітація, спеціальна освіта, спеціальний навчальний заклад.

Рекомендована література: 1, 2, 4

Тема 2. Лікувально-педагогічний комплекс подолання заїкання у дошкільників (2 год.) .

Комплексний підхід до подолання заїкання. Дидактичні основи логопедичних занять із заїкуватими дітьми. Свідомість та активність дітей на заняттях. Наочність та технічні засоби навчання. Методика логопедичних занять із заїкуватими дошкільниками.

Основні поняття теми: заїкання, структура дефекту, корекція, компенсація, реабілітація, абілітація, спеціальна освіта, спеціальний навчальний заклад.

Рекомендована література: 1, 2, 6

Тема 3. Сучасні методики та технології подолання заїкання в учнів, підлітків та дорослих (2 год.) .

Методики логопедичних занять з подолання заїкання у дітей шкільного віку. Логопедична робота з підлітками та дорослими, що заїкаються.

Основні поняття теми: заїкання, структура дефекту, корекція, компенсація, реабілітація, абілітація, спеціальна освіта, спеціальний навчальний заклад.

Рекомендована література: 1, 2, 3

Тема 4. Профілактика заїкання (2 год.) .

Ефективність подолання заїкання. Критерії оцінювання мовлення після проведеного курсу логопедичних занять. Профілактика заїкання.

Основні поняття теми: заїкання, структура дефекту, корекція, компенсація, реабілітація, абілітація, спеціальна освіта, спеціальний навчальний заклад.

Рекомендована література: 1, 2, 3

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ПОРУШЕННЯ ТЕМПУ ЯК СТІЙКИЙ МОВЛЕННЄВИЙ РОЗЛАД

Тема 1. З історії вивчення проблеми з порушення темпу мовлення (2 год.)

Проблема лікування, корекції мовлення в разі порушення темпу мовлення: історичний шлях вивчення проблеми та її актуальність. Сучасні підходи до розуміння механізму виникнення (брадилалій, тахилалій).

Основні поняття теми: порушення темпу мовлення, брадилалія, тахилалія, тремор, тонічна судома, дифразії, баттаризм, полтерн.

Рекомендована література: 1, 2, 5

Тема 2. Поняття, причини виникнення та симптоматика порушення темпу мовлення (2 год.)

Сучасне визначення порушення темпу мовлення. Поняття факторів схильності (ті, що сприяють появі мовленнєвого розладу) та факторів виникнення (ті, що призводять та безпосередньо викликають зазначене порушення). Клініко-фізіологічна характеристика тахилалії, брадилалії. Фізіологія порушення темпу мовлення. Симптоматика порушення темпу мовлення.

Основні поняття теми: порушення темпу мовлення, брадилалія, тахилалія, тремор, тонічна судома, дифразії, баттаризм, полтерн.

Рекомендована література: 1, 2, 4

Тема 3. Класифікація порушення темпу мовлення (2 год.)

Мовленнєві судоми (за типологією, за місцем локалізації, за силою та ступенем виразності). Класифікація порушення темпу мовлення (характеристика брадилалій, тахилалій). Психологічні особливості особистості.

Основні поняття теми: порушення темпу, брадилалія, тахилалія, тремор, тонічна судома, дифразії, баттаризм, полтерн.

Рекомендована література: 1, 2, 3

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

ЗАГАЛЬНІ НАПРЯМКИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З ПОРУШЕННЯМ ТЕМПУ МОВЛЕННЯ

Тема 1. Обстеження осіб із порушенням темпу мовлення (2 год.) .

Клінічне та психолого-педагогічне обстеження осіб із порушенням темпу мовлення. Складання картки обстеження. Визначення характеру, тяжкості та форми порушення темпу мовлення з метою розробки індивідуальної програми логопедичних занять.

Основні поняття теми: порушення темпу, брадилалія, тахилалія, тремор, тонічна судома, дифразії, баттаризм, полтерн.

Рекомендована література: 1, 2, 5

Тема 2. Лікувально-педагогічний комплекс роботи спрямований на подолання (тахилалій, брадилалій) у дошкільному віці (4 год.)

Комплексний підхід до подолання порушення темпу мовлення. Дидактичні основи логопедичних занять з дітьми із порушенням темпу мовлення. Свідомість та активність дітей на заняттях. Наочність та технічні засоби навчання. Методика логопедичних занять з дітьми дошкільниками.

Основні поняття теми: порушення темпу, брадилалія, тахилалія, тремор, тонічна судома, дифразії, баттаризм, полтерн, логоневроз, фізіологічна запинка.

Рекомендована література: 1, 2, 4

Тема 3. Сучасні методики та технології подолання порушень темпу мовлення в учнів, підлітків та дорослих (2 год.)

Методики логопедичних занять з подолання темпу мовлення у дітей шкільного віку. Логопедична робота з підлітками та дорослими.

Основні поняття теми: порушення темпу, брадилалія, тахилалія, тремор, тонічна судома, дифразії, баттаризм, полтерн.

Рекомендована література: 1, 2, 3

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Логопедія»

Разом: 144 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 80 год.

Всього балів: 226.							
Модулі	Змістовий модуль I (66 балів)			Змістовий модуль II (73 балів)			
Назва модуля	ЗАЙКАННЯ ЯК СТІЙКИЙ МОВЛЕННСВИЙ РОЗЛАД			ЗАГАЛЬНІ НАПРЯМКИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЗАЙКУВАТИХ			
Відвідування лекцій	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)	1 (1 бал)
Теми лекцій	3 історії вивчення проблеми заїкання.	Поняття, причини виникнення та симптоматика заїкання.	Класифікація заїкання.	Обстеження осіб із заїканням.	Лікувально-педагогічний комплекс подолання заїкання у дошкільників.	Сучасні методики та технології подолання заїкання в учнів, підлітків та дорослих.	Профілактика заїкання.
Робота на сем. занятті	10 балів		10 балів	10 балів		10 балів	
Теми семінарських занять	3 історії вивчення проблеми заїкання (1 б.)	Поняття, причини виникнення та симптоматика заїкання (1б.)	Класифікація заїкання (1 б.)	Обстеження осіб із заїканням (1 б.)	Лікувально-педагогічний комплекс подолання заїкання у дошкільників (1 б.)	Сучасні методики та технології подолання заїкання в учнів, підлітків та дорослих (1 б.)	Профілактика заїкання (1 б.)
Самостійна робота	15 балів			20 балів			
Поточний контроль	Модульна контрольна робота № 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота № 2 (25 балів)			

Модулі	Змістовий модуль III (66 балів)			Змістовий модуль IV (66 балів)		
Назва модуля	ПОРУШЕННЯ ТЕМПУ ЯК СТІЙКИЙ МОВЛЕННЄВИЙ РОЗЛАД			ЗАГАЛЬНІ НАПРЯМКИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З ПОРУШЕННЯМ ТЕМПУ МОВЛЕННЯ		
Відвідування лекцій	1 (1 бал)	2(1 бал)	3 (1 бал)	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бали)
Теми лекцій	3 історії вивчення проблеми з порушення темпу мовлення	Поняття, причини виникнення та симптоматика порушення темпу мовлення	Класифікація порушення темпу мовлення	Обстеження осіб із порушенням темпу мовлення	Лікувально-педагогічний комплекс роботи спрямований на подолання (тахилалій, брадилалій) у дошкільному віці	Сучасні методики та технології подолання порушень темпу мовлення в учнів, підлітків та дорослих
Робота на сем. зан.	10 балів		10 балів	10 балів		10 балів
Теми семінарських занять	3 історії вивчення проблеми з порушення темпу мовлення (1 б.)	Поняття, причини виникнення та симптоматика порушення темпу мовлення (1 б.)	Класифікація порушення темпу мовлення (1 б.)	Обстеження осіб із порушенням темпу мовлення (1 б.)	Лікувально-педагогічний комплекс роботи спрямований на подолання (тахилалій, брадилалій) у дошкільному віці (1 б.)	Сучасні методики та технології подолання порушень темпу мовлення в учнів, підлітків та дорослих (1 б.)
Самост. робота	15 балів			15 балів		
Мод. Контр.	Модульна контрольна робота № 3 (25 балів)			Модульна контрольна робота № 4 (25 балів)		
Підсум. контроль	Залік					

Всього: 271:100=2,71.

Коеф.: 2,71

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Заїкання як стійкий мовленнєвий розлад

Тема 1. З історії вивчення проблеми заїкання

План

1. Проблема лікування, корекції мовлення в разі заїкання: історичний шлях вивчення проблеми та її актуальність.
2. Сучасні підходи до розуміння механізму виникнення заїкання.

Основна література: 1, 3, 7

Тема 2. Поняття, причини виникнення та симптоматика заїкання.

План

1. Сучасне визначення заїкання.
2. Клініко-фізіологічна характеристика заїкання.
3. Фізіологія заїкання.
4. Симптоматика заїкання.

Основна література: 4, 5, 7

Тема 3. Класифікація заїкання.

План

1. Мовленнєві судоми (за типологією, за місцем локалізації, за силою та ступенем виразності).
2. Феномен фіксованості на ваді: нульовий ступінь, помірний ступінь, виражений ступінь.
3. Класифікація заїкання (характеристика неврозоподібної форми заїкання та невротичної форми заїкання).
4. Психологічні особливості особистості заїкуватих.

Основна література: 1, 2, 3, 6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Загальні напрямки психолого-педагогічної реабілітації заїкуватих

Тема 1. Обстеження осіб із заїканням .

План

1. Клінічне та психолого-педагогічне обстеження заїкуватих.
2. Складання картки обстеження.
3. Визначення характеру, тяжкості та форми заїкання з метою розробки індивідуальної програми логопедичних занять.

Основна література: 3, 5, 7, 8

Тема 2. Лікувально-педагогічний комплекс подолання заїкання у дошкільників.

План

1. Комплексний підхід до подолання заїкання.
2. Дидактичні основи логопедичних занять із заїкуватими дітьми.
3. Свідомість та активність дітей на заняттях. Наочність та технічні засоби навчання.
4. Методика логопедичних занять із заїкуватими дошкільниками.

Основна література: 5, 7, 8

Тема 3. Сучасні методики та технології подолання заїкання в учнів, підлітків та дорослих.

План

1. Методики логопедичних занять з подолання заїкання у дітей шкільного віку.
  2. Логопедична робота з підлітками та дорослими, що заїкаються.
- II. Виступи студентів на тему «Традиційні і нетрадиційні методики подолання заїкання».

Основна література: 3, 4, 5, 8

Тема 4. Профілактика заїкання.

План

1. Ефективність подолання заїкання.
  2. Критерії оцінювання мовлення після проведеного курсу логопедичних занять.
  3. Профілактика заїкання.
- II. Виступи студентів на тему: «Сучасні методики корекції заїкання».

Основна література: 1, 2, 3, 6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ПОРУШЕННЯ ТЕМПУ ЯК СТІЙКИЙ МОВЛЕННЄВИЙ РОЗЛАД

Тема 1. З історії вивчення проблеми з порушення темпу мовлення

План

1. Проблема лікування, корекції мовлення в разі порушення темпу мовлення: історичний шлях вивчення проблеми та її актуальність.
2. Сучасні підходи до розуміння механізму виникнення порушення темпу мовлення (брадилалія, тахилалія).

Основна література: 4, 6, 7, 8

Тема 2. Поняття, причини виникнення та симптоматика порушення темпу мовлення

План

1. Сучасне визначення порушення темпу мовлення.
2. Поняття факторів схильності (ті, що сприяють появі мовленнєвого розладу) та факторів виникнення (ті, що призводять та безпосередньо викликають зазначене порушення).
3. Клініко-фізіологічна характеристика (брадилалій, тахилалій).
4. Фізіологія порушення темпу мовлення.
5. Симптоматика порушення темпу мовлення.

Основна література: 1, 3, 5, 7

Тема 3. Класифікація порушення темпу мовлення

План

1. Класифікація різновидностей тахилалій.
2. Мовленнєві і немовленнєві порушення при баттаризмі і полтерні.
3. Психологічні особливості особистості осіб з порушенням темпу мовлення.

Основна література: 5, 6, 7, 8

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ЗАГАЛЬНІ НАПРЯМКИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З ПОРУШЕННЯМ ТЕМПУ МОВЛЕННЯ

Тема 1. Обстеження осіб із порушенням темпу мовлення

План

1. Клінічне та психолого-педагогічне обстеження осіб з порушенням темпу мовлення.
2. Складання картки обстеження.
3. Визначення характеру, тяжкості та форми порушення темпу мовлення з метою розроблення індивідуальної програми логопедичних занять.

Основна література: 3, 4, 5, 8

Тема 2. Лікувально-педагогічний комплекс роботи спрямований на подолання тахилалій, брадилалій у дошкільному віці

План

1. Комплексний підхід до подолання осіб з порушенням темпу мовлення.
2. Дидактичні основи логопедичних занять із дітьми.
3. Свідомість та активність дітей на заняттях. Наочність та технічні засоби навчання.
4. Методика логопедичних занять.

Основна література: 3, 6, 7, 8

Тема 3. Сучасні методики та технології подолання порушень темпу мовлення в учнів, підлітків та дорослих

План

1. Ефективність подолання (тахилалій, брадилалій).
  2. Критерії оцінювання мовлення після проведеного курсу логопедичних занять.
  3. Профілактика порушення темпу мовлення.
- II. Виступи студентів на тему: «Сучасні методики корекції темпу мовлення».

Основна література: 3, 5, 6, 8

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Заїкання як стійкий мовленнєвий розлад

Тема 1. З історії вивчення проблеми заїкання

Підготувати реферат з теми: «Історичний шлях вивчення проблеми та її актуальність».

Тема 2. Поняття, причини виникнення та симптоматика заїкання.

Скласти картку-схему типів судом.

Тема 3. Класифікація заїкання. Підготувати доповідь з теми: «Психологічні особливості

особистості заїкуватих».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Загальні напрямки психолого-педагогічної реабілітації заїкуватих

Тема 1. Обстеження осіб із заїканням .

Скласти логопедичну картку обстеження осіб із заїканням.

Тема 2. Лікувально-педагогічний комплекс подолання заїкання у дошкільників.

Конспект першоджерела:

Чевелева Н.А. «Исправление заикания у школьников в процессе обучения» (1978)

Тема 3. Сучасні методика та технології подолання заїкання в учнів, підлітків та дорослих.

Конспект першоджерела:

Ястребова А.В. «Коррекция заикания у учащихся общеобразовательной школы» (1980)

Тема 4. Профілактика заїкання.

Підготувати реферат з теми: «Профілактика заїкання»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Порушення темпу як стійкий мовленнєвий розлад

Тема 1. З історії вивчення проблеми з порушення темпу мовлення

Підготувати реферат з теми: «З історії вивчення проблеми про порушення темпу мовлення »

Тема 2. Поняття, причини виникнення та симптоматика порушення темпу мовлення

Конспект першоджерела:

Кочергина В.С. «Брадилалия, тахилалия, спотыкание» (1969)

Тема 3. Класифікація порушення темпу мовлення

Конспект першоджерела:

Зеeman М. «Дети з ускоренной речью (тахилалия)» (1962)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Загальні напрямки психолого-педагогічної реабілітації осіб з порушенням темпу мовлення

Тема 1. Обстеження осіб із порушенням темпу мовлення

Скласти логопедичну картку обстеження осіб із порушенням темпу мовлення.

Тема 2. Лікувально-педагогічний комплекс роботи, спрямований на подолання (тахилалій, брадилалій) у дошкільному віці

Підготувати реферат з теми: «Лікувально-педагогічний підхід, спрямований на подолання темпу мовлення».

Тема 3. Сучасні методика та технології подолання порушень темпу мовлення в учнів, підлітків та дорослих

Конспект першоджерела:

Хватцев М.Е. «Дефекты речи» (1930)

Карта самостійної роботи

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
<i>Змістовий модуль 1. Заїкання як стійкий мовленнєвий розлад</i>		
<i>Тема 1-3.</i> З історії вивчення проблеми заїкання. Поняття, причини виникнення та симптоматика заїкання. Класифікація заїкання.	Практичні заняття, модульний контроль	15
<i>Змістовий модуль 2. Загальні напрямки психолого-педагогічної реабілітації заїкуватих</i>		
<i>Тема 4-7.</i> Обстеження осіб із заїканням. Лікувально-педагогічний комплекс подолання заїкання у дошкільників. Сучасні методики та технології подолання заїкання в учнів, підлітків та дорослих. Профілактика заїкання.	Практичні заняття, модульний контроль	20
<i>Змістовий модуль 3. Порушення темпу як стійкий мовленнєвий розлад</i>		
<i>Тема 8-10</i> З історії вивчення проблеми з порушення темпу мовлення . Поняття, причини виникнення та симптоматика порушень темпу мовлення. Класифікація порушень темпу мовлення	Практичні заняття, модульний контроль	15
<i>Змістовий модуль 4. Загальні напрямки психолого-педагогічної реабілітації осіб з порушенням темпу мовлення</i>		
<i>Тема 11-13</i> Обстеження осіб із порушенням темпу мовлення. Лікувально-педагогічний комплекс роботи, спрямований на подолання тахилалій, брадилалій у дошкільному віці. Сучасні методики та технології подолання порушень темпу мовлення в учнів, підлітків та дорослих.	Практичні заняття, модульний контроль	15
<i>Разом 65 балів</i>		

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення здобувача першого (бакалаврського) рівня з дисципліни «Логопедія» оцінюються за Європейською кредитно трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС), в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у Європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2.

Таблиця 7.1

Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни
«Логопедія»

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	13
2.	Відвідування практичних занять	13
3.	Робота на практичних заняттях	80
4.	Модульні контрольні роботи	100
5.	Самостійна робота	65
271: 100=2,71.		

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студента-бакалавра застосовуються такі методи.

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 7.2

Порядок переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання, в шкалу за системою ЄКТС

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)

FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні:* лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ презентації теоретичного матеріалу в Power Point
- ✓ роздаткові матеріали для самостійної роботи студента під час практичних занять;
- ✓ контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ тести
- ✓ РКР

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Логопедия. Учебное пособие для студ. дефектол. факульт. пед. вузов / под ред. Волковой Л.С., Шаховской С.Н., 3е изд. – М.: Владос, 1999.

2. Логопедія / За ред. проф. М.К.Шеремет. – К.: «Слово», 2010.
3. Хрестоматія по логопедії /Под ред. Л. С. Волковой, В.И.Селиверстова. – М.,1997. – Ч.1.
4. Ястребова А. В. Коррекция нарушений речи у учащихся общеобразовательной школы. – М., 1984.
5. Селиверстов. В.І. Заикание у детей: Психокоррекционные и дидактические основы логопедического воздействия: Учеб. пособие для студ. высш. и средн. пед. учеб. заведений. – 4-е изд., доп. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2001. – 208 с.
6. Кондратенко В., Ломоносов В. Заїкання: феноменологія та основні напрями реабілітації: Посібник для вищих навчальних закладів. – К., 2006. – 70 с.
7. Кушев В.А. Заикание. – М., 1973.
8. Рау Е.Ф., Синяк В.А. Логопедия. – М., 1969.
9. Хватцев М.Е. Логопедия. – М., 169.

Додаткова:

1. Основы теории и практики логопедии / под ред. Р.Е. Левиной. – М, 1968.
2. Правдина О.В. Логопедия. – М.: Просвещение, 1973.
3. Хрестоматія з логопедії / за ред. Шеремет М.К., Мартиненко І.В. – К.: КНТ, 2006.
4. Беккер К. П., Совак М. Логопедия. М. «Медицина»,1981.